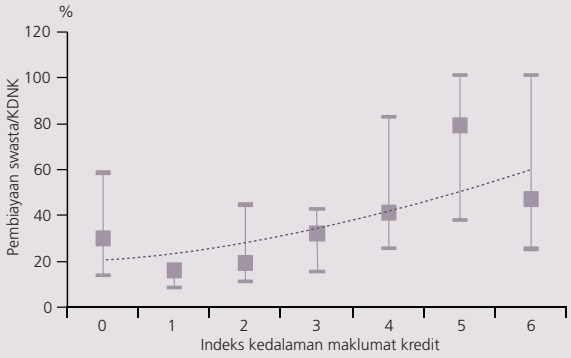
Rangka Kerja Pengawalseliaan bagi Agensi Pelaporan Kredit di Malaysia

Perkongsian maklumat kredit merupakan elemen penting dalam sistem kewangan dan memberikan kesan yang penting terhadap fungsi pasaran kredit, kestabilan kewangan dan pembangunan ekonomi sesebuah negara. Perkongsian maklumat kredit mengurangkan ketidakseimbangan maklumat dan kos carian, dengan itu meningkatkan akses kepada pembiayaan untuk spektrum populasi yang lebih luas melalui sistem yang formal.

Rajah 1
Pembiayaan Swasta/KDNK dan Indeks Kedalaman Maklumat Kredit

Sumber: Pengiraan dalaman berdasarkan data Bank Dunia 2007

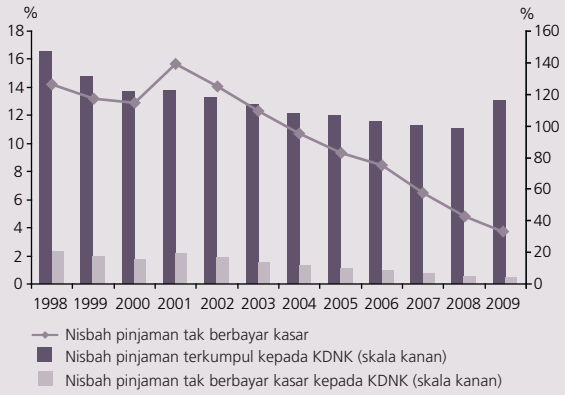
Perkongsian maklumat seumpama ini juga mengurangkan kos pembiayaan bagi peminjam yang mempunyai latar belakang dan sejarah kredit yang baik. Kemajuan dalam analisis risiko dan proses membuat keputusan serta ketersediaan pelbagai jenis maklumat kredit berasaskan masa nyata dan pada bila-bila masa telah memendekkan tempoh pemprosesan pinjaman dengan ketara. Malah dalam sesetengah keadaan, ia mendorong keupayaan membuat keputusan serta-merta terhadap permohonan kredit. Dari perspektif sosial, perkongsian maklumat kredit ini menyumbang kepada pemupukan disiplin kewangan dan penghindaran insiden tidak berhemat serta pinjaman berlebihan dalam kalangan peminjam. Peminjam yang mempamerkan ciri-ciri kewangan yang kukuh dapat memanfaatkan "kolateral reputasi" ini untuk memperoleh pinjaman dengan terma dan kadar yang lebih baik.

Bagi institusi kewangan dan kredit, maklumat kredit membantu memperkukuh seluruh rantaian penilaian kredit dan pentadbiran pengurusan risiko kredit. Ini seterusnya menyumbang kepada keselamatan dan kekukuhan institusi serta kestabilan keseluruhan sistem.

Di Malaysia, industri perkhidmatan perkongsian maklumat kredit sudah wujud sejak lebih 10 tahun yang lalu. Pada masa ini, perkhidmatan tersebut disediakan oleh entiti-entiti swasta dan awam. Perkongsian maklumat kredit bersepadu terbukti bermanfaat bagi peminjam dan juga pemberi pinjaman. Akses kepada maklumat kredit yang dikongsi bersama ini menyumbang kepada pengurangan tempoh memproses pinjaman perumahan oleh bank, iaitu dari tempoh purata 3.3 hari pada tahun 2004 kepada 2.4 hari pada tahun 2009. Ketersediaan maklumat seumpama ini juga telah menyokong pembangunan dan penggunaan alat pengurusan risiko kredit dan portfolio yang lebih canggih, seperti pemarkahan kredit dan analisis portfolio oleh institusi kewangan. Alat ini bukan sahaja mendorong keputusan kredit yang lebih berkesan, malah merangsang pentadbiran dan pengurusan risiko kredit yang lebih kukuh. Secara kolektifnya, ini merintis jalan ke arah

penambahbaikan yang berterusan dari segi kualiti portfolio pinjaman institusi kewangan sepanjang dekad yang lalu, disokong oleh amalan pengunderaitan dan pengurusan risiko kredit yang berhemat oleh institusi kewangan.

Rajah 2
Nisbah Pinjaman Terkumpul dan Pinjaman Tak Berbayar Kasar kepada KDNK dan Nisbah Pinjaman Tak Berbayar Kasar, 1998 - 2009

Sumber: Bank Negara Malaysia

Memandangkan penggunaan maklumat kredit yang meluas dan implikasinya terhadap kestabilan kewangan dan potensi kesannya kepada orang ramai, adalah penting bagi rangka kerja perlindungan dan perundangan yang sewajarnya diwujudkan supaya maklumat kredit dapat dikongsi secara bertanggungjawab di kalangan peserta dalam industri pelaporan kredit. Ketiadaan rangka kerja pengawalseliaan yang mentadbir aktiviti agensi pelaporan kredit (APK) swasta di Malaysia dan ketidakcukupan peruntukan perundangan telah menimbulkan beberapa jurang dan kelemahan yang asas dalam industri pelaporan kredit. Hal ini menjadi lebih nyata sejak beberapa tahun kebelakangan ini dan mengekang akses kepada pembiayaan melalui saluran formal bagi segmen peminjam yang tertentu. Antara kebimbangan yang dibangkitkan dan didebatkan secara meluas oleh orang ramai ialah maklumat kredit yang tidak tepat dan sudah lapuk, maklumat tidak lengkap yang menyebabkan berlakunya kesilapan identiti individu, rekod kredit buruk yang disimpan terlalu lama, ketiadaan hak pengguna dan mekanisme penyelesaian – semua menjurus kepada kurangnya kebertanggungjawaban, integriti dan standard bagi tahap khidmat pengguna dalam kalangan APK swasta.

Perkembangan ini membawa kepada pembentangan Rang Undang-undang Agensi Pelaporan Kredit 2009 (Rang Undang-undang APK), yang akan dibahaskan di Parlimen pada tahun 2010. Rang Undang-undang APK ini merupakan satu penggubalan penting yang boleh menyumbang ke arah pembangunan sihat industri perkongsian maklumat kredit yang lebih terkawal dan berstruktur, sekali gus merintis jalan ke arah penambahbaikan budaya kredit, pengurusan risiko dan tempoh pemprosesan pinjaman di negara ini. Rang Undang-undang APK telah dimuktamadkan selepas perundingan dengan agensi kerajaan yang berkaitan untuk mencapai keseimbangan yang optimum antara hak pengguna terhadap privasi dan perlindungan dengan hak pemberi pinjaman terhadap maklumat bagi tujuan penilaian kredit dan pengurusan risiko. Antara ciri penting Rang Undang-undang APK adalah seperti yang berikut:

- **Liputan:** Dalam memberikan perlindungan kepada individu dan bukan individu, Rang Undang-undang APK akan mencakupi maklumat kredit berkaitan dengan orang perseorangan dan entiti lain seperti syarikat, perkongsian, koperasi dan organisasi yang lain;

- **Pengawalan APK:** Pendaftar Agensi Pelaporan Kredit (Pendaftar) akan dilantik oleh Menteri Kewangan untuk mengawal dan menyelia APK. APK dikehendaki mendapatkan sijil pendaftaran daripada Pendaftar bagi membolehkan mereka menjalankan perniagaan pelaporan kredit. Pendaftar juga bertanggungjawab menyelesaikan aduan dan pertikaian antara pengguna dengan APK;
- **Pemeliharaan privasi:** APK dikehendaki memaklumi pengguna bahawa maklumat mengenai mereka sedang dikumpulkan. APK juga dikehendaki mendapatkan keizinan pengguna sebelum membuat penzahiran kepada pihak ketiga;
- **Hak pengguna:** Pengguna diberi hak untuk mengakses maklumat sendiri yang disimpan oleh APK dan tidak perlu dikenakan caj untuk membetulkan apa-apa maklumat yang didapati tidak tepat, tidak lengkap atau mengelirukan;
- **Ketepatan dan keselamatan maklumat:** APK dikehendaki mengambil langkah yang sewajarnya bagi memastikan bahawa maklumat yang disimpan adalah tepat, lengkap, tidak mengelirukan dan kemas kini. APK juga diwajibkan mewujudkan langkah pencegahan yang perlu (misalnya sistem, prosedur dan proses) bagi memastikan perlindungan dan keselamatan maklumat; dan
- **Mekanisme penguatkuasaan:** Pihak yang melanggar Rang Undang-undang APK akan dikenakan penalti antara RM50,000 hingga RM1 juta ataupun hukuman penjara selama enam bulan hingga tiga tahun atau kedua-duanya sekali, tertakluk pada keseriusan kesalahan.

Struktur dan dinamik sistem kewangan yang sentiasa berubah, aktivisme pengguna yang semakin meningkat dan rangkuman kewangan yang lebih mendalam akan meluaskan jangkauan bagi kemudahan kredit dan perkhidmatan kewangan. Perkembangan ini akan mencorakkan persekitaran industri pelaporan kredit yang menuntut ketelusan yang lebih baik diberikan kepada pengguna dan tiada pengabaian perkhidmatan nilai tambah yang perlu untuk menyokong pembangunan kaedah penilaian risiko yang lebih maju dan menerima pakai model membuat keputusan kredit yang lebih canggih. Akta Bank Negara Malaysia 2009 dan Rang Undang-undang APK mengandungi elemen penting yang menyediakan platform yang seimbang bagi perkongsian maklumat kredit yang cekap dalam kalangan pemberi pinjaman serta perlindungan data dan hak privasi pengguna yang berkesan. Maklumat kredit dalam Sistem Maklumat Rujukan Kredit Pusat (Central Credit Reference Information System, CCRIS), apabila perlu, boleh diakses oleh APK yang layak dalam persekitaran yang dikawal selia untuk meningkatkan lagi keupayaan pengurusan risiko pemberi pinjaman, justeru menggalakkan kestabilan sistem kewangan. APK boleh melengkapkan maklumat yang terkandung dalam CCRIS dengan maklumat yang diperoleh daripada sumber bukan bank yang lain, seperti syarikat-syarikat utiliti dan pembekal-pembekal perdagangan di samping membangunkan model pengurusan risiko yang khusus. Ini akan memberikan kandungan dan liputan yang lebih luas serta produk dan perkhidmatan yang berkualiti. Secara kolektifnya, APK mempunyai peranan yang penting dalam menyumbang kepada pengembangan kredit yang berhemat di dalam negara, dan satu rangka kerja pengawalseliaan yang distrukturkan dengan baik bagi agensi tersebut akan menyokong perkembangan ini.